

TRZY POZNAŃSKIE ŚWIATŁA KULTURY

dokończenie ze s. 1

w tragedię chrześcijańską poruszającą dylematy jednostki uwikłanej w zawirowania historii i władzy.

Ks. prof. dr hab. Jan Kanty Pytel (UAM) referatem „Biblijno-teologiczne i literackie walory Psalterza w przekładzie Wojciecha Bąka” przedstawił Poetę jako wyjątkowo utalentowanego translatora Psalterza wsłuchanego w rytm serca Dawida oraz porównał jego przedwojenną twórczość do wielkich klasyków polskiej literatury. Podczas dyskusji raz jeszcze podkreślono tragizm losów Bąka – ofiary komunistycznej maszyny godzącej w wolność i niezależność artystów.

Piątek, 6 stycznia, rzucił nowe światło na dzieje życia i twórczość Kazimierza Iłakowiczówny. Prof. dr hab. Aleksandra Kosicka-Pajewska (UAM) przedstawiła „Cztery miasta Kazimierzy Iłakowiczówny” wyjaśniając – jako historyk – powiązania Poetki z Wilnem, Krakowem, Warszawą i Poznaniem oraz przybliżyła jej stosunek do wiary i Kościoła.

Referat dr Rokszany Jędrzejewskiej-Wróbel „Potykając się o ciemność – powojenna korespondencja Kazimierzy Iłako-

wiczówny” ukazał ostatecznie lata życia Poetki – zmaganie się z postępującą chorobą i dotkliwym uczuciem osamotnienia wyrażane w setkach listów.

O. Marcin Babraj, OP w swoim wystąpieniu „Kazimierzy Iłakowiczówny poetyckie wołanie o beatyfikację ks. Konstantego Budkiewicza” przybliżył mało znany fakt z życia Poetki, która w kilku utworach apelowała o proces beatyfikacyjny bohaterskiego księdza-męczennika, zgłodzonego przez komunistyczny terror.

Sobota, 7 stycznia, rozpoczęła się wykładem ks. prof. dra hab. Waldemara Chrostowskiego (UKSW) „Elementy interpretacji żydowskiej w Romana Brandstaettera chrześcijańskiej lekturze Biblii”, podczas którego słuchacze mogli zrozumieć niezwykłość fenomenu twórczości Brandstaettera jako syna narodu wybranego.

Dr Anna Rzymska (UWM) w referacie „Dramat Romana Brandstaettera *Ślepa ulica* czyli polskie dylematy moralne” ukazała najmniej znany dramat Brandstaettera jako kolejny dowód na uznanie Go za wielkiego autora przypowieści moralnych. Dr Witold Tryzno z Warszawy przypomniał postaci innych wielkich Żydów – naukowców, społeczników, którzy całym życiem zaświadczyli o możliwości istnienia dobrego dialogu obu narodów i kultur.

W komunikatach wydawniczych ciekawą ofertę zaprezentowało Studio Usług Muzycznych NAZIR z Gdańska: idea na-

grania i wydania na CD ksiąg Nowego Testamentu w wyjątkowym tłumaczeniu Romana Brandstaettera. Wyjątkowe są również osoby zaproszone do udziału w tym projekcie. Są to: Gustaw Holoubek, Krzysztof Kolberger, Jerzy Kiszki, Jerzy Zelnik i Jarosław Tyrański.

Ks. dr Rafał Ostrowski ze Stowarzyszenia im. R. Brandstaettera przedstawił swój najnowszy film dokumentalny: *Pielgrzym w poszukiwaniu Miasta* czyli dzieje życia Brandstaettera od Tarnowa, przez Kraków, Zakopane i Poznań.

Dyskusja panelowa obradująca w składzie: dr Ewa Krawiecka (prowadząca), prof. dr hab. Elżbieta Wesołowska (UAM), ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski, ks. prof. dr hab. Bogdan Poniży (UAM), dr hab. Grzegorz Kubiński, podsumowała całą sesję i jej główną ideę – przywrócenia odbiorcom polskiej kultury wielkich Zapomnianych. Ich dzieje to życie na granicy światła i mroku, zaś ich twórczość prowadzi czytelników ku światłu – także w wymiarze absolutnym. Wszyscy troje realizowali klasyczną triadę – Dobra, Piękna i Prawda: Wojciech Bąk – to wołanie o Prawdę, Kazimiera Iłakowiczówna – tęsknota za Pięknością, zaś Roman Brandstaetter – zamieszkanie w Dobru.

Owoce sesji będzie książka, która ukaże się w Wydawnictwie Naukowym UAM.

Ewa Krawiecka

Wystawa

W Bibliotece Raczyńskich w dniu 18 stycznia 2006 roku odbyło się uroczyste otwarcie wystawy

„Janina Kahlówna

w zbiorach

Tadeusza Bonieckiego”

– członka Wielkopolskiego Towarzystwa Przyjaciół Książki. Była to szósta wystawa bibliofilka zorganizowana przez Towarzystwo. Zbiór Tadeusza Bonieckiego – choć stanowi spuściznę rodzinną – ma wszelkie cechy zbioru bibliofilskiego.

Siostrzeniec artystki, Tadeusz Boniecki – współorganizator wystawy, pokazał nieznanne dotychczas prace artystki. Prezentowane eksponaty stanowią jedynie część posiadanej kolekcji, ale pokazują różnicę stosowaną przez artystkę technik. Wystawa wzbogacona została o materiały biograficzne, takie jak listy, fotografie i inne dokumenty osobiste. Kuratorem wystawy jest Izabela Mrugasiewicz, oprawę plastyczną wykonała Maja Zbierska-Kawecka, czynna do 28 lutego.

Janina Kahlówna urodziła się 22 maja 1913 roku w Poznaniu jako córka Romana Kahla, fabrykanta i Ewy Łukomskiej – wnuczki Maksymiliana Jackowskiego. Po ukończeniu w 1933 roku Prywatnego Gimnazjum Humanistycznego Żeńskiego pw. Najświętszego Serca Jezusa w Poznaniu rozpoczęła Naukę w Państwowej Szkole Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu, uzyskując w 1936 roku dyplom na Wydziale grafiki u prof. J. Wronieckiego i K. Mondrała. W czasie II wojny światowej pozostała w Poznaniu i pracowała fizycznie, później jako kreślarka.

Już w czasie studiów interesowała się sztuką ludową regionu wielkopolskiego i otrzymała zezwolenie na rysowanie i malowanie obiektów w Dziale Ludoznawczym im. Heleny i Wiesławy Cichowicz w Muzeum Wielkopolskim. Swoje umiejętności wykorzystała później w pracy rysownika w czasopiśmie „Moja Przyjaciółka”, wydawanym w Żninie. W dziedzinie grafiki artystycznej uprawiała akwafortę, akwatintę i linoryt. Głównym tematem jej grafik były studia z natury, motywy drzew, kwiatów i krajobrazy bliskie sztuce Leona Wyczółkowskiego oraz postaci dziewcząt, nimf, rybaków.

Brała udział w wystawach okręgowych poznańskiego ZPAP, w Pomorskim Domu Sztuki w Bydgoszczy, Salonie Sztuk Plastycznych w Poznaniu, we Wrocławiu

i zamku w Olsztynie. Zmarła przedwcześnie na gruźlicę 12 kwietnia 1949 roku. Rodziny nie założyła. W 1953 roku odbyła się pośmiertna wystawa prac artystki w Salonie CBWA w Poznaniu. W 1974 roku zorganizowano drugą wystawę Janiny Kahlówny (wspólnie z pośmiertną wystawą Ludmiły Lanżanki) w siedzibie Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania przy Starym Rynku. ■

Janina Kahlówna, Ekslibris